

Morele verbetering:

wat is het en hoe doe je het?

Klaas Rozemond (filosofie)

Co Woudsma (gedichten)

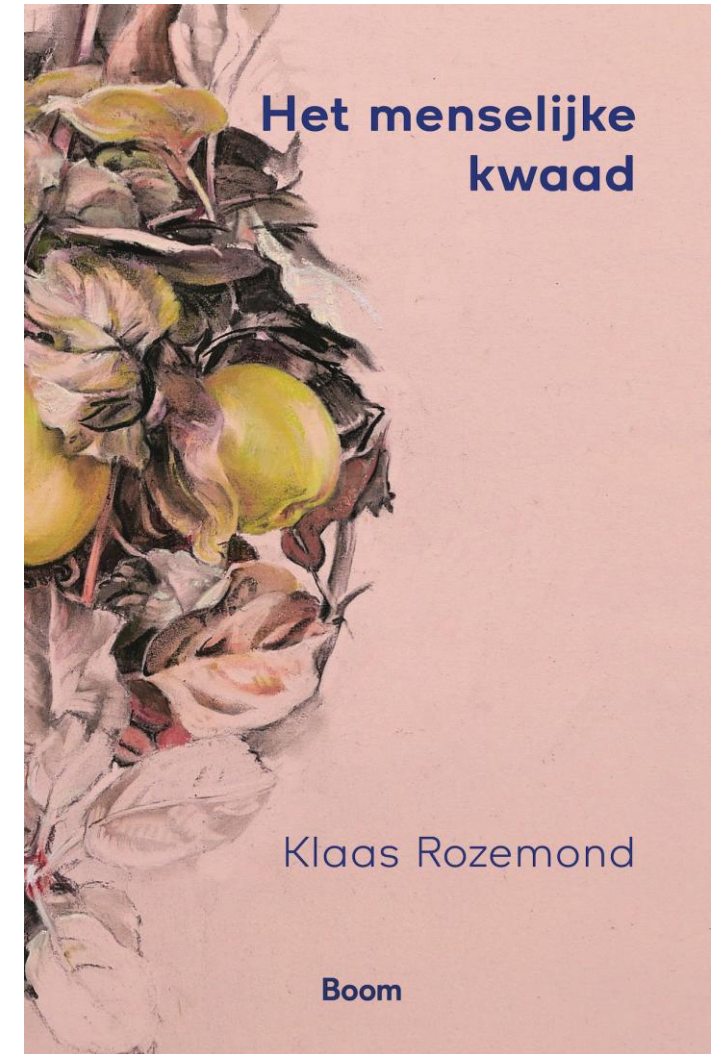

Menselijk kwaad

Het menselijke kwaad bestaat uit:

1. extreem schadelijke gedragingen (schade)
2. in strijd met fundamentele normen (moraal)
3. en bewustzijn bij de dader (schuld):
 - dat de gedragingen extreem schadelijk zijn
 - en in strijd met fundamentele normen zijn.

Het bewustzijn bij de dader van de schade en de moraal (*de kwade wil*) is de essentie van het menselijke kwaad.

Morele verbetering

Is de mens, en in het bijzonder ben jijzelf, moreel te verbeteren, en zo ja, hoe?

In aansluiting op het menselijke kwaad:

Het bewustzijn om moreel te verbeteren (*de goede wil*) is de essentie van morele verbetering:

Je wil het goede doen, de belangen van anderen bevorderen in overeenstemming met morele normen.

Wil, verbetering, moraal

- Goede wil: wil je jezelf moreel verbeteren?
- Verbetering: verhoging van prestaties aan de hand van maatstaven (werk, sport, kunst)
- Moraal: morele maatstaven volgens jezelf, de samenleving en de mensheid
- Verschil: moraal is bindend vanwege rechten en belangen van anderen

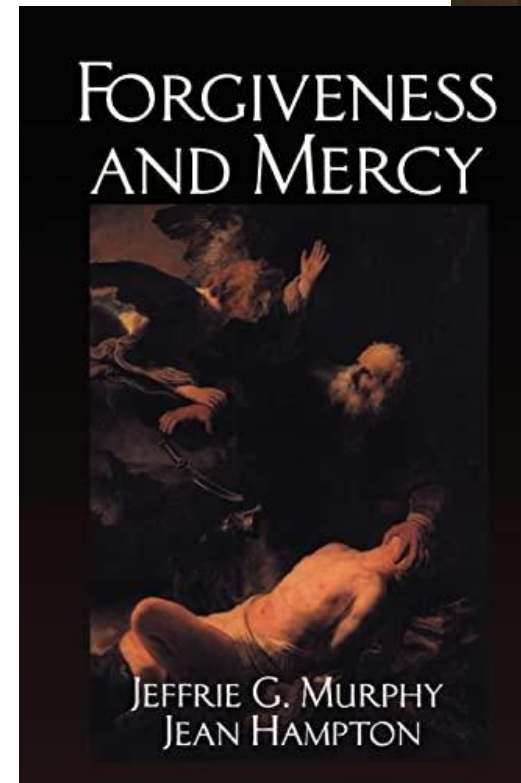
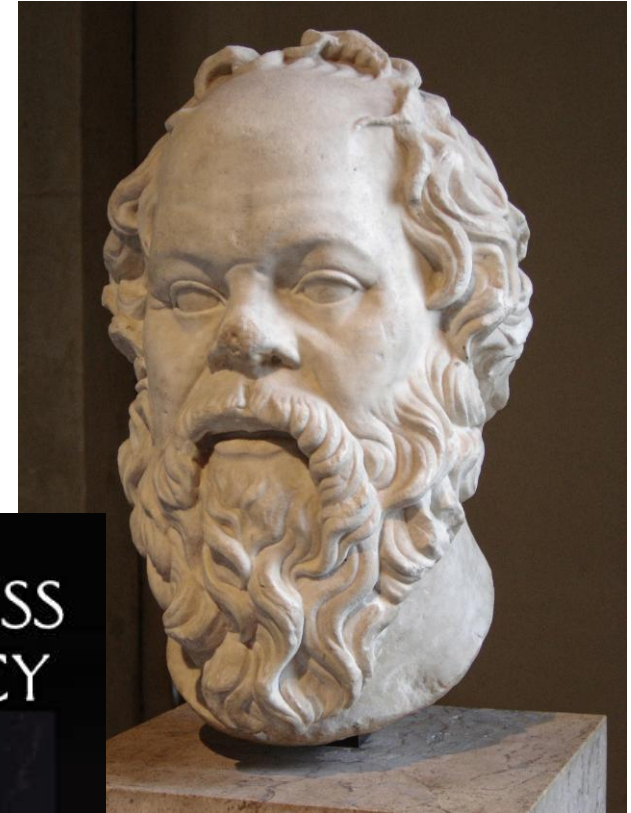

De straftheorie van de morele verbetering

Socrates (469-399 vC) in *Protagoras*,
Gorgias van Plato.

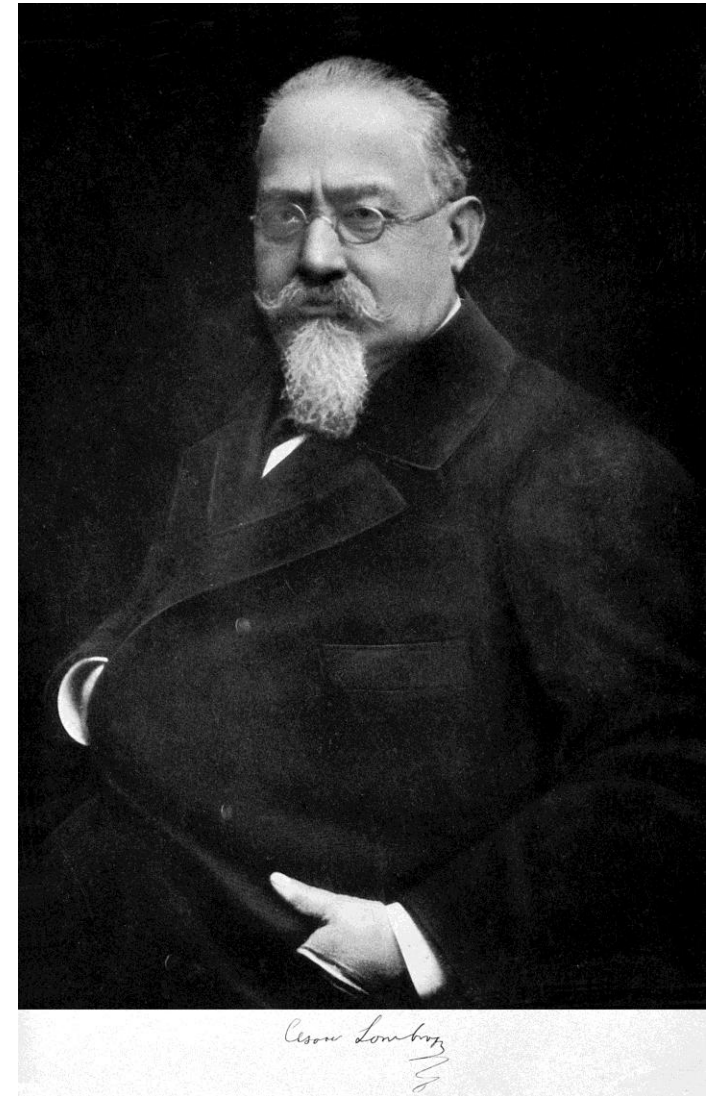
Jean Hampton, 'The Moral Education
Theory of Punishment' (1984):

het doel van straf is de morele verbetering
van de misdadiger.

Morele verbetering van misdadigers

- Alternatief doel: geen *preventie* door afschrikking (Beccaria) of *vergelding* van misdaad (Kant), maar morele *verbetering*.
- Worden mensen wel moreel verbeterd door gevangenisstraf?
- Kunnen mensen moreel worden verbeterd met neurotechnieken?

Heb je God nodig om jezelf moreel te verbeteren?

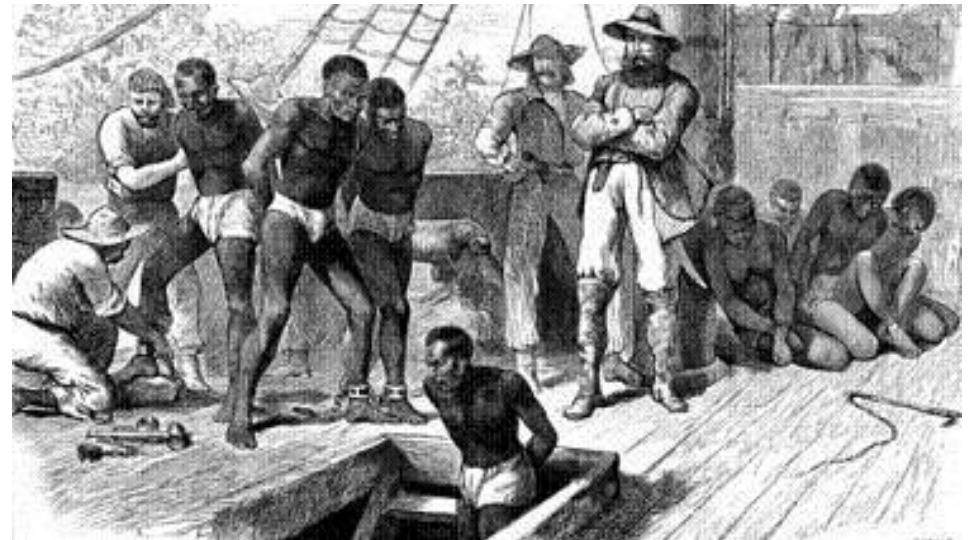
De tien geboden als morele verbeter tekst.

Alternatief:

De universele verklaring van de rechten van de mens

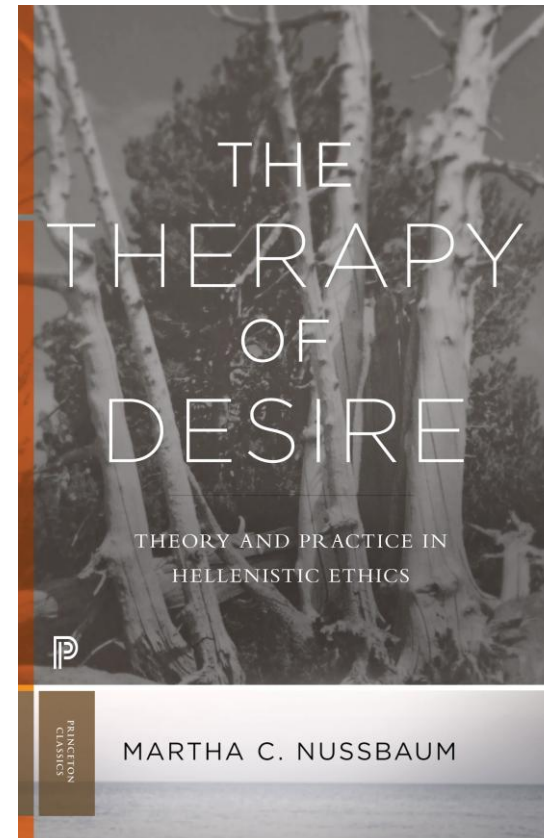
Slavernij als voorbeeld:

Artikel 4 UVRM versus Leviticus 25:44.

Filosofische verbeter technieken

1. Kritische dialoog: Socrates
2. Filosofische elite: Plato
3. Praktische ervaring: Aristoteles
4. Behoeftbeperking: Epicurus
5. Sceptische twijfel: Pyrrho
6. Kritische zelfreflectie: Seneca
7. Religieuze overgave: Augustinus
8. Politieke macht: Machiavelli
9. Sociaal contract: Hobbes
10. Moreel gevoel: Hume

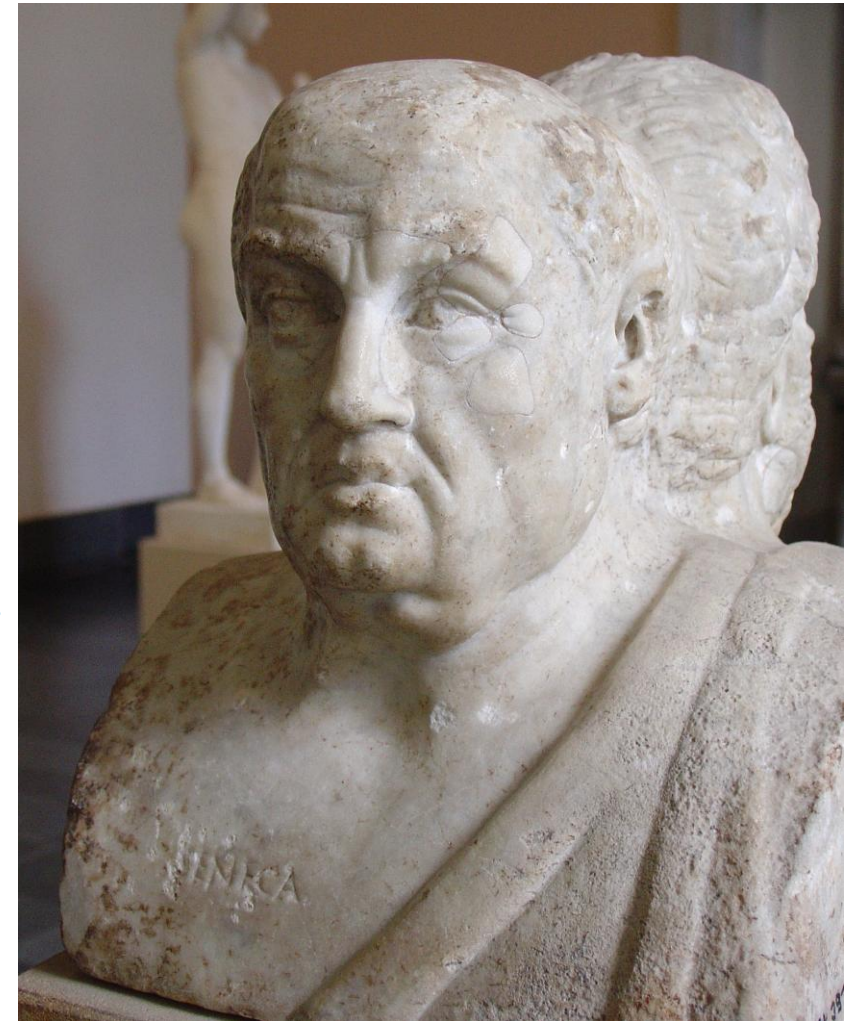
Filosofische verbeter technieken

11. Categorische imperatief: Kant
12. Dialectische verbetering: Hegel
13. Materialistische verbetering: Marx
14. Nutsmaximalisatie: Bentham
15. Individuele vrijheid: Mill
16. Evolutionaire verbetering: Darwin
17. Verwerping van de moraal: Nietzsche
18. Effectief altruïsme: Singer
19. Neuroverbetering: Persson & Savulescu
20. Het overzichtseffect: Van Heemstra

Vijf morele verbeterstappen

1. We kijken te veel naar anderen, we moeten eerst onszelf verbeteren (Seneca, Jezus, Sorabji).
2. Formuleer eigen morele maatstaven en probeer daarnaar te leven (Aristoteles, Kant, Kohlberg).
3. Stel je maatstaven ter discussie in kritische gesprekken met anderen (Socrates, Mill, Popper).
4. Maak afspraken met anderen en probeer die na te komen (Hobbes, Rawls, Rovers).
5. Besteed aandacht aan meerdere perspectieven (Protagoras, Arendt, Van Heemstra).

Reclameblok

